

AGENDA

December 4-6

Amsterdam – KIT

2nd International conference on e-science and grid computing

The conference brings together developers and users of e-Science applications and enabling IT technologies from leading international and interdisciplinary research communities. Results of the latest research and product/tool developments will be presented, and related activities around the world highlighted.

www.escience-meeting.org/eScience2006/

8 december, vanaf 14.00 uur

Gent – Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde **Studiedag Digitale Beeldcollecties** Vereniging voor Geschiedenis en Informatica (VGI), Vlaams Centrum voor Volkscultuur (VCV), Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde (KANTL), Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (CTB).

www.vgi-online.org

12 en 13 december

Rotterdam – Doelen

De digitaal erfgoedconferentie 2006

Digitaal Erfgoed Nederland organiseert deze derde conferentie over trends en technieken. Centraal staat de digitale dienstverlening van erfgoedinstellingen. De conferentie is er voor musea, archieven, bibliotheken, monumentenzorg en archeologische instellingen.

www.den.nl

17 januari vanaf 12.15 uur

Tilburg – Universiteit Tilburg

DANS Symposium: Van twee kanten, moeilijkheden en mogelijkheden van multi-actor data

In de sociale wetenschappen worden steeds meer data verzameld bij aan elkaar gerelateerde individuen. Op dit symposium voor wetenschappelijk onderzoekers, aio's en studenten gaan de presentaties over inhoudelijke dataverzameling.

www.dans.knaw.nl/nl/dans_symposia/1_2007/

14 February, 2007

Manchester – University of Manchester, Cathie Marsh Centre for Census & Survey Research

Computerised qualitative analysis This workshop covers the computerised annotation and coding of qualitative data. We use Atlas TI qualitative coding software (and NVIVO and NUDIST demo software). Your existing knowledge of qualitative interpretation techniques is integrated with an awareness of the possibilities for computerised manipulation and annotation of data.

www.ccsr.ac.uk/courses/external/2006-2007/index.html

26 February - 27 March 2007

Cologne, Germany

Spring seminar: Topics in advanced categorical data analysis

Central Archive for Empirical Social Research. A training course for social scientists interested in advanced techniques of data analysis and in the application of these techniques to data. Participants must have a sound basic knowledge of statistics as well as experience in the handling of PCs and of working with SPSS

www.gesis.org/Veranstaltungen/ZA/FS/index.htm

28 February, 2007

University of York

GIS in historical research, a free one day workshop

Geographical Information Systems (GIS) are becoming increasingly used by scholars with an interest in the geographies of the past. To date take-up has been hampered by a lack of understanding of what GIS is and what it has to offer. This free workshop, sponsored by the ESRC Research Seminars Competition and hosted by the Arts and Humanities Data Service (AHDS), will provide a basic introduction to GIS both as an approach to academic study and as a technology.

<http://ahds.ac.uk/history/hgis/seminar-york.htm>

8 maart 2007 (voorlopige datum)

Den Haag – Ministerie van VROM

DANS Workshop: Wegwijs in WoON: voorkom omrijden

De data van WoOn 2006, de voortzetting van de Woningbehoefteonderzoeken, zijn onlangs beschikbaar gekomen voor secundaire analyse. Voor gebruikers van deze data organiseert DANS samen met VROM een gratis workshop. Informatie (w.o. def. datum):

www.dans.knaw.nl/dans_symposia/

Speeddaten om subsidiegelden

In de laatste begroting van het kabinet heeft de filmsector 173 miljoen euro gekregen voor het conserveren en digitaliseren van het audiovisuele erfgoed. Zeker een verstandige uitgave. Toch zullen de beheerders van andere erfgoedcollecties zich hebben afgevraagd: hebben wij niet ook belangrijk materiaal dat moet worden gedigitaliseerd?

Het verwerven van geld stond centraal op de workshop *Subsidies voor Digitaal Erfgoed*, op 26 september jl. in Utrecht. Organisator was DEN, Digitaal Erfgoed Nederland. Erfgoedinstellingen konden luisteren naar mensen met geld, goede raad en/of ervaring met digitalisering.

Fondsen werven is een specialisme met eigen websites, vakbladen, en consultants. Maarten de Vries, één van die consultants, schatte dat gemiddeld 25% van de verkregen subsidies moet worden besteed aan de verwerving van de subsidie. De 'terugtrekkende' overheid heeft een grotere rol voor particuliere geldgevers tot gevolg. Aanvragers moeten in zijn visie het sociale profijt van de gevraagde investering benadrukken, bijvoorbeeld door het berekenen van een 'schaduwprijs' of een voorstel

ELSE LAURA RADEMAKER (DEN)

Wachten op een date bij de DEN subsidieworkshop

voor een 'sociale onderneming'.

Ellen Fleurbaay, hoofd publieksdiensten van het Amsterdamse gemeentearchief, liet een aantal projecten zien waarvoor succesvol geld was geworven, zowel bij vermogensfondsen als bij bedrijven. Bedrijven geven het liefst geld aan een voor het publiek aantrekkelijke site als de *Schatkamer van Amsterdam*, die de schatten van het gemeentearchief toont. Marjan Scharloo, directeur van het Teylers Museum, vertelde over een aantal educatieve projecten en de financiering daarvan. Voor (middel-) grote

projecten wordt vaak een beroep op vermogensfondsen gedaan.

Van de overheid heeft de erfgoedwereld op het vlak van digitalisering weinig te verwachten. Kees Somer (OCW) lichtte de subsidieregeling 'digitaliseren met beleid' toe. Daarbij gaat het om kleine bedragen, te besteden aan informatieplannen en soortgelijke zaken. 'Innovatie' is voor deze regeling een sleutelwoord dat moeilijk precies te beschrijven

www.den.nl/docs/20060623111050/

bleek. Voor basisdigitalisering, hoe noodzakelijk ook, geeft de overheid niet thuis.

De workshop werd afgesloten met een sessie *speeddaten*. Subsidievragers stonden in de rij voor korte gesprekjes met subsidieverstrekkers. Dit licht chaotische programmaonderdeel ('O, stond jij ook in de rij voor het VSBfonds?'; 'In welke rij sta jij?'; 'Ik sta eigenlijk in deze twee rijen tegelijk') besloot een informatieve ochtend. (PB)

Tekstontsluiting op het Grid

Te midden van de glooiende heuvels van Frankenland kwamen 5 tot 7 oktober in Würzburg de leden van TextGrid bijeen. TextGrid is een onderdeel van het Duitse D-grid, een project dat streeft naar een infrastructuur voor het delen van hardware, software en services. Daarbinnen streeft het naar een *workbench* voor tekstbezorgers en tekstwetenschappers, bestaande uit hulpmiddelen voor analyseren, indexeren, editoren, annoteren en publiceren van teksten. Die hulpmiddelen zijn nieuw of gebaseerd op eerdere programmatuur, maar zullen altijd moeten passen binnen een architectuur gericht op open standaarden en uitwisselbaarheid. In TextGrid werken bibliotheken, universiteiten en commerciële partners samen.

Specifieke aandacht ging in Würzburg uit naar het coderen van het *Wörterbuch der Deutschen Sprache* van Campe, uit 1807-1813. Zes delen met in totaal zes duizend bladzijden, waarvan het de bedoeling is de lemma's tot op detailniveau te coderen. De workshop over de codering van het woordenboek stond onder leiding van Laurent Romary, op dit gebied werkzaam binnen de ISO (International Organization for Standardization) en het TEI (Text Encoding Initiative), en tegenwoordig directeur van de Max Planck Digital Library (Berlijn). Elk woordenboek is anders, en Romary liet zien hoe het mogelijk is de standaards te respecteren en tegelijk de karakteristieken van de bron recht te doen.

Wanneer hoogwaardig gedigitaliseerd materiaal voor wetenschappers beschikbaar komt, zijn annotatiehulpmiddelen nodig. Ook daaraan werd een deel van de workshop gewijd. Een demonstratie van de Linux-variant Ubuntu besloot de workshop. Belangstellenden kunnen kennismaken met TextGrid tijdens de IEEE eScience 2006 conferentie, begin december (zie Agenda). (PB)

www.textgrid.de/

Open Access: sleutelrol voor archieven

Welke taak is weggelegd voor de Europese sociaal-wetenschappelijke data archieven om toegang en hergebruik te stimuleren? Dat was op 11 en 12 oktober in Athene de vraag in de tweedaagse workshop 'Open Access to data: anonymisation, data protection & confidentiality', georganiseerd door de Council of European Social Science Data Archives (CESSDA).

Wetten en regels over privacybescherming belemmeren de toegang tot data in de meeste Europese landen. Daarnaast krijgen onderzoekers moeilijk toegang door de versnippering van autoriserende instanties. Zo is het in Nederland niet altijd of slechts met veel moeite mogelijk om onderzoek te doen aan CBS-bestanden. Ook andere Europese landen kennen dat probleem. Sociale wetenschappers willen juist steeds vaker onderzoeksbestanden aan elkaar koppelen waardoor innovatief onderzoek mogelijk wordt en

ECDL: goed eten maar slechte verhalen

De 10de 'European Conference on Digital Libraries' vond dit jaar plaats in Alicante van 17 tot 22 september. De term *Digital Libraries* kan ruim worden genomen: er komen ook veel onderzoekers en vertegenwoordigers van archieven op deze conferentie. De organisatie is op zijn Zuid-Europees: goed verzorgde uitstapjes, zeer smakelijk eten maar problemen met de verstaanbaarheid van de sprekers. De akoestiek is slecht en de geluidsinstallatie is daar niet op ingesteld. De meeste sprekers van niet-West-Europese of -Noord-Amerikaanse

nieuwe vragen beantwoord kunnen worden. Dat vraagt om een nieuwe, deels gemeenschappelijke, Europese data-infrastructuur. Een gezamenlijke strategie van de Europese sociaal-wetenschappelijke data archieven om de toegankelijkheid van dergelijke data te vergroten, is daarom volgens CESSDA belangrijk want zijn zij de belangrijkste nationale schakels om de juridische, organisatorische en technische drempels te verlagen. CESSDA streeft daarom naar een Europese infrastructuur waarin, met inachtneming van nationale verschillen, data beter toegankelijk worden en het koppelen van data wordt gefaciliteerd. De blauwdruk voor deze infrastructuur is door het Europese Strategie Forum voor Onderzoeks Infrastructuren (ESFRI) opgenomen in de Europese *Roadmap* voor onderzoeksinfrastructuren (zie ook pagina 1). (Laurents Sesink, Heleen van Luijn)

origine hebben wel een goed verhaal maar een slechte intonatie, uitspraak en presentatie: de opbouw is vaag, de toon is monotoon en men is te weinig op het publiek gericht. Je zou dit in 2006 niet meer verwachten.

ECDL is een peer-reviewed congres, met een acceptatiegraad van 28%. De lezingen worden in de serie *Research and Advanced Technology for Digital Libraries* door Springer uitgegeven. Een van de beste bijdragen kwam van open access pionier *Carl Lagoze*. Als elke Amerikaan kan hij zijn verhaal goed verkopen. Hij is de afgelopen jaren enkele keren de mist in gegaan met voorspellingen. Maar ook dit weet hij subliem te verkopen: het hoort bij het pionierschap, zegt hij. Waar herken je de pionier aan? Aan het aantal pijlen in zijn rug. Ook *Michael Keller*, bibliothecaris van Stanford University en 'uitgever' van het repository HighWire, hield een interessante speech over de status van het Google Book Search project en de hierbij horende nieuwe diensten.

Aansluitend op de conferentie waren er workshops. In de workshop over webarchivering (IWW) was het niveau van de bijdragen vergeleken met ECDL hoog: verstaanbaar en goed gepresenteerd. De tools voor webarchivering, kort samengevat: Heritrix (als crawler), NutchWax (als zoekmachine, een Web Archive eXtension op Nutch) en New Generation Wayback Machine (als presentatiemodule). (Henk Harmsen)

www.ecdl2006.org/